

ІННОВАЦІЙНИЙ ПОТЕНЦІАЛ: СУТНІСТЬ ПОНЯТТЯ ТА ОЦІНКА

Розвиток міжнародного співробітництва, а також глобалізаційні процеси, які відбуваються в сучасних умовах, вимагають активізації інноваційної діяльності вітчизняних суб'єктів господарювання. Для забезпечення досягнення вказаної мети необхідне формування ефективної державної інноваційної політики у поєднанні з ринковими методами управління. В комплексі ці складові повинні забезпечити підвищення інноваційної активності вітчизняних підприємств з метою їх виведення на якісно новий виробничий та управлінський рівень[1, с.112].

Одне з важливих місць у теорії інноваційного розвитку займає інноваційна стратегія як основа процесу формування інноваційної політики підприємства. Необхідною умовою ефективності даного процесу є науково-обґрунтований вибір інноваційної стратегії, заснований на оцінці інноваційного потенціалу та інноваційної активності підприємства.

Інноваційний потенціал – це економічні можливості підприємства по ефективному залученню нових технологій у господарській діяльності. До таких можливостей відносяться наступні сукупності ресурсів: інтелектуальні (технологічна документація, винаходи, патенти, ліцензії, корисні моделі, промислові зразки); матеріальні (дослідно-приладова база; пілотні установки; дослідницьке, експериментальне і лабораторне устаткування); фінансові (власні, позикові, інвестиційні, бюджетні, грантові); кадрові (лідери-винахідники, зацікавлений в інноваціях персонал, який має фахову освіту і досвід проведення НДР і ДКР, спеціалісти в сфері маркетингу, планування і прогнозування схованих потреб покупців); інфраструктурні (власні підрозділи НДР і ДКР, конструкторський відділ, відділ головного технолога, відділ маркетингу нової продукції, лабораторія контролю якості продукції, патентно-ліцензійний відділ); додаткові джерела підвищення результатів інноваційної діяльності (партнерські та особисті зв'язки співробітників із НДІ, вищими навчальними закладами, у т.ч. закордонними; інформаційний відділ, досвід управління проектами, стратегічне управління підприємством).

Такий підхід до трактування інноваційного потенціалу, а відповідно і методів його оцінки можна вважати традиційним. На нашу думку при розробці стратегії розвитку недостатньо ґрунтуватися на показниках тільки інноваційної сфери – при наявності ресурсів її можна досить швидко сформувати. Тому, при оцінці інноваційного потенціалу підприємства,

вважаємо за доцільне, оцінювати фінансову здатність підприємства підтримувати інноваційну сферу.

Для оцінки інноваційного потенціалу підприємства можна скористатися методикою, запропонованою А.А.Трифіловою [2, с.68-70].

При визначенні фінансової стійкості прийнято використовувати трьохкомпонентний показник:

$$S = \{S1(x1); S2(x2); S3(x3)\}.$$

Таким чином, інноваційний потенціал підприємства (IP) – це функція від трьохкомпонентного показника фінансової стійкості і може бути виражена як:

$$IP = f (S), \quad (1)$$

де $S = \{S1(x1); S2(x2); S3(x3)\}$,

$x1$ – наявність власних оборотних коштів;

$x2$ – наявність власних оборотних коштів і довгострокових позикових джерел;

$x3$ – загальна величина за основними джерелами коштів підприємства для формування результатів і витрат.

Традиційна методика аналізу фінансової стійкості підприємства припускає відображення відповідності або невідповідності коштів для формування запасів і демонструє ступінь забезпеченості виробничого процесу підприємства за рахунок різних джерел. Розвиток даної методики і включення до складу аналізованих витрат, пов'язаних з розробкою і впровадженням нових або поліпшуючих технологій, дозволить визначити здатність підприємства формувати кошти для реалізації обраної інноваційної стратегії.

При такому підході можна проаналізувати інноваційні можливості підприємства по ефективному забезпеченню існуючих і нових створюваних технологій. Тому для оцінки відповідності наявних і необхідних коштів по забезпеченню виробничо-господарської діяльності до складу аналізованих витрат доцільно включити інноваційні потреби, які необхідні для впровадження в господарський обіг базисні або поліпшуючі інновації.

Оцінка інноваційного потенціалу дозволяє проаналізувати фінансову стійкість підприємств до інноваційного розвитку. Вибір типу інноваційного потенціалу за допомогою такого методу дозволяє проконтролювати правильність напрямку інноваційного розвитку підприємства.

Список використаних джерел

1. Здреник В.С. Аналіз термінологічного апарату та проблеми формування системи показників інвестиційної привабливості інноваційних проектів / В.С. Здреник // Економічний аналіз: збірник наукових праць / редкол.: С.І. Шкарабан (голов. ред.) та ін. – Тернопіль: Економічна думка. – 2012. – Вип.10. – Ч. 4. – С. 112-114.

2. Трифілова А.А. Аналіз інноваційного потенціалу підприємства / А.А. Трифілова // Інновації. – 2003. – №6 (63). – С. 67-72.